

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

PE PĂMÎNT PACE, ÎNTRE OAMENI BUNĂVOIRE

Omul cel nou întru Hristos

1. Sărbătorile din acest timp al anului, Crăciunul, Anul Nou și Boboteaza, aduc întotdeauna bucurii în sufletele creștinilor. Ele sînt așteptate cu nerăbdarea curată a copiilor și cu nostalgia înțeleaptă a vîrstnicilor care retrăiesc de fiecare dată miracolul renașterii și al reinnoirii.

Acum aproape două mii de ani, în Betleemul Iudeii, s-a petrecut cel mai extraordinar eveniment, dintre cele ce se pot întîmpla pe pămînt: s-a întrupat, sub forma unui prunc omenesc, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul din Treimea cea de o ființă, Eternul, Autorul lumii, Făcătorul cerului și al pămîntului, Creatorul vieții, Cel despre care tot ce s-a știut pînă atunci a fost numai din scrierile Vechiului Testament, Cel care pînă atunci vorbea oamenilor numai prin gura prorocilor.

Cel de dincolo a venit aici.

Chip de om luînd, a venit să stea de vorbă cu noi personal, direct, pe limba înțeleasă de noi, să ne descopere, înainte de orice, adevărul despre Sine, despre Tatăl și despre Duhul Sfînt. Și a venit, mai ales, să ne arate cum să ne purtăm între noi și față de Dumnezeu, ca să ne fie nouă bine în cer și pe pămînt.

La fiecare Crăciun îl primim pe acest prunc dumnezeiesc cu duioșie, cu cîntece vesele, cu colinzi păstrate din moși strămoși și cu casa luminată și deschisă. Dar îi deschidem mai ales casa inimilor și a minților noastre, pentru că El, precum spunem în colinzi și în cîntarea sărbătorii, ne aduce inimii „bucurie mare” și mîinii „lumina cunoștinței”.

Trimis de Dumnezeu-Tatăl, precum a promis celor dintîi strămoși, să răscumpere neamul omenesc din păcat, El vine și pentru a limpezi tainele care ne înconjoară. Aduce răspuns la toate marile întrebări care frămîntă mintea omenească: de unde este universul acesta minunat, cu stele, cu corpuri cerești uriașe și luminoase, cu spațiul infinit și organizat, cu legi și rînduiri matematice; cum a apărut materia și cine și cum a declanșat la un moment dat mișcarea care nu s-a mai oprit după aceea; cine a făcut lumea; cum a apărut viața; cine i-a creat pe oameni; cine a creat animalele, plantele, florile, culorile; care este rostul nostru și a tot ce există pe pămînt; ce este moartea și ce este dincolo de ea!

Răspunsurile, atîtea cîte sînt de trebuință minții și sufletului nostru credincios, se cuprind toate în Evanghelia Sa, în întreg Noul Testament și în tezaurul de învățătură ce se află în păstrarea Bisericii care este Trupul Său (Efeseni I, 23). De aceea Sfîntul Apostol Pavel numește Biserica: „Stîlpul și temelie adevărului” (I Tim. III, 15), iar Sfîntul Ciprian avertizează pe toți creștinii că, „În ațara Bisericii nu este mîntuire”.

Să luăm aminte!

(Continuare în pag. a 2-a)

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului

Crăciunul, izvor de bucurie și nădejde

De mult n-am așteptat cu atîta nerăbdare și dor, ca acum, sărbătoarea Crăciunului. Cînd eram mici o așteptam, fiindcă ne aducea daruri: hăinuțe noi și jucării. Era sărbătoarea darurilor pentru toți, fiindcă aduce omenirii darul cel mai mare, pe însuși Fiul lui Dumnezeu.

În zilele noastre așteptăm cu nerăbdare sosirea acestei sărbători. Simțim că omenirea are lipsă de darurile aduse în lume de Fiul lui Dumnezeu: pacea, bucuria și nădejdea.

În ieslea acestui veac, care se apropie de sfîrșit, sînt de mare trebuință aceste daruri. Prea sînt multe vești care aduc îngrijorare, teamă, neliniște și nesigurantă.

Prea mult s-a răcit dragostea și bunăînvoirea dintre oameni.

Se pare că omenirea a intrat „în întunericul și umbra morții” și are lipsă de lumina lui Hristos care luminează pe tot omul ce vine în lume (Mat. IV, 16).

Spre sfîrșitul acestui secol, nori negri de războaie se ivesc în multe părți ale lumii. Irozi noi, îmbrăcați în haine apocaliptice, vreau nu numai viața pruncilor, ci viața întregii omeniri.

Nici cînd ca în zilele noastre omenirea nu s-a aflat la o cumpănă mai grea a existenței ei. Liniștea și buna înțelegere între popoare, dorul de lumină și progres, dreptatea și adevărul, iubirea și pacea sînt răstignite, sînt alungate din inima oamenilor.

Sute de mii și milioane de oameni flămînzesc și însetează nu numai după piine și apă, ci și după dreptate, pace, bucurie și libertate. Oamenii vor să trăiască nu să moară.

Într-o mare pinacotecă se poate vedea un tablou în care icoana nașterii lui Hristos e însoțită de o lumină care alungă întunericul. De la ieslea în care s-a născut dumnezeiescul Prunc pornesc raze de lumină, iar în îndepărtări, pe culmi se împrăstie, se risipesc și dispar zeitățile lumii vechi.

Spre Betleem aleargă de veacuri păstorii cei mulți cu inima curată, cu dor de viață și libertate. Aleargă și magii din toate colțurile pămîntului căutînd căile și mijloacele salvării omenirii din neant.

Am trăit, acum cîțiva ani înfricoșatul spectru al nesiguranței în care se află viața oamenilor fiind în Islanda, cu ocazia unui dialog ecumenic. Făcusem cunoștință pentru prima oară cu pămîntul selenic al Islandei. Sub picioarele noastre clocotea pămîntul ca făina în oală, cînd fierbe. Din loc în loc izbucneau fișii de apă fierbinte din geizere. Noi ne speriam și fugeam într-o parte sau alta. Cei ce erau obișnuși se minunau și făceau fotografii. La vreo 30—40 km se afla vulcanul Helga. El arunca lavă și bolovani pînă

(Continuare în pag. a 2-a)

† VASILE
Episcopul Oradiei

MAICA DOMNULUI CU PRUNCUL IISUS

Primii părtași ai bucuriei Betleemului

„Să mergem la Betleem și să vedem ce ni s-a spus și ce ne-a făcut cunoscut Domnul” (Luca 2, 15), își ziceau păstorii „care stăteau afară în cîmp și făceau de strajă noaptea împrejurul turmei lor” (Luca 2, 8).

Cu aceste cuvinte prezintă Sf. Evanghelist Luca hotărîrea păstorilor de a pleca la Betleemul Iudeii să vadă cele ce li s-a spus de înger că vor găsi acolo adică „un prunc înfășat și culcat în iesle”.

Noaptea în care s-a născut Iisus era după toată aparența una ca toate celelalte, deosebită însă prin aceea că acum la „plinirea vremii” voia lui Dumnezeu, pentru răscumpărarea omului, se realizează. A fost o noapte deosebită pentru că și Pruncul născut acum este și El un Prunc deosebit, este Fiul lui Dumnezeu întrupat. Și Sfînta Maria este o mamă deosebită, este Născătoarea de Dumnezeu, este Maica Domnului.

În istorisirea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, care deși s-a întrupat rămîne pururea înveșmîntat în mărirea Sa dumnezeiască, apare nemărginită sărăcie a Celui născut într-o peșteră care adăpostea animalele din ținutul Betleemului. Nu există pentru oameni un sălaș mai sărac decît acesta. Aici în fața ieslei, unde a fost culcat de Sfînta Sa maică, El care în ceruri șade de-a dreapta Tatălui este înconjurat, la nașterea Sa, întru smerenie, de Prea Sfînta Sa Maică, de bătrînul Iosif tîmplarul din Nazaret, de păstori veniți din cîmpiile învecinate ale Betleemului și de magi, toți trăind, în inimile lor, frumusețea și nemărginirea dragostei lui Dumnezeu, bucuria cea mare vestită de îngerul Domnului.

Aceștia erau cei dintîi chemați ai Betleemului, cei dintîi părtași ai bucuriei mîntuirii.

(Continuare în pag. a 3-a)

LUCIAN FĂGĂRĂȘANUL
Episcop-vicar

Vocația noastră pentru pace

Poporul român este un popor care are vocația păcii. El face parte din puținele popoare care nu are istoria pătată de acte de agresiune. Acest popor nu are nici un război de răpire a țării sau a drepturilor nimănui. Noi, după cum se exprimă marele nostru poet Mihai Eminescu, întotdeauna ne-am apărut „sărăcia și nevoile și neamul”. De aceea și acum, cînd în lume întunerecul se face din ce în ce mai adînc, cînd armele se aud tot mai puternic zăngănînd, cînd se pregătesc tot mai insistent mijloace pentru un nou și înfricoșător holocaust, este firesc, este o datorie, cea mai sacră datorie, pentru orice om, pentru orice popor, pentru conducătorii de popoare, și pentru Biserica lui Iisus Hristos, pentru slujitorii acestei Biserici, să se folosească de toate mijloacele pentru ca să combată războiul, să se ridice cu toată puterea și să lupte pentru pace.

În numele milioanele de mame, care nu vreau să le fie uciși pruncii, noi slujitorii Altarelor sîntem datori să vorbim.

În numele sutelor de milioane de bărbați, femei, copiii, tineri, bătrîni, noi cei ce credem în Hristos, Domnul Păcii, sîntem datori să vorbim.

Noi cei ce sîntem fiii unui popor pașnic, sîntem datori să vorbim și să ne exprimăm, ca să se audă în toată lumea: Vrem Pace, Vrem Pace pe pămînt. Pace în lume, Pace între popoare. Cerem și rugăm pe Dumnezeu zi și noapte pentru Pace.

Cuceririle științei, rodul miraculos al rațiunii omenești, sînt în stare să rodească, pe planeta noastră, o viață scutită de mizerie, de foame, de erori, de suferințe, dacă aceste cuceriri vor fi întrebuintate în scopuri drepte, în scopuri bune, în scopuri pașnice.

(Continuare în pag. a 2-a)

JUSTINIAN MARAMUREȘANUL
Episcop-vicar

Bunăvestire

Cerul trimite
Sol de iubire
Fiu se va naște
Bunăvestire

Vatră curată
Veghe de îngerii
Unde se coace
Piinea de frîngerii

Cerul trimite
Înger de pace
Vatra curată
Piinea va coace

Cui i se pleacă
Cete cu șase
Aripi de pară
Prealuminoase?

Taină și cîntec
Duhul e Mire
Rodul Fecioarei
Bunăvestire

Cine-i în slavă
Lumii scăpare
Rouă din Cîntec
Stea peste mare?

Peșteră Sfîntă
Tainică Lacră
Sfîntă Fecioară
Aură Sacră

Tron de lumină
Pură și pururi
Trenă de stele
Duci în azururi

ADRIAN POPESCU

Vocația noastră pentru pace

(Continuare din pag. 1)

Poporul român are adinca convingere că această luptă, lupta pentru pace, este una din datoriile sale esențiale, una din datoriile noastre ale românilor, care dintotdeauna am fost aici un popor care nu am stat nepăsător, ci am vegheat, am luptat împotriva tuturor relelor, tuturor forțelor nedrepte și întunecate, chiar dacă aceste forțe se părea că ne depășesc, poporul nostru, conducătorii lui cei mai luminați, au îndrăznit și s-au opus și au luptat și au biruit, pentru că de partea lor aveau dreptatea.

Și acum, în acest moment al istoriei în care trăim noi, avem datoria să luptăm, avem datoria să ne exprimăm cu tărie atașamentul nostru față de toți cei ce luptă pentru pace.

Biserica lui Hristos are datoria să lupte împotriva atentatelor la viața oamenilor. În trecut, creștinii nu s-au ridicat destul de ferm împotriva morții, împotriva celor ce au aruncat în crematorii milioane de oameni nevinovați, împotriva lagărelor în care au pierit atâtea ființe omenești, Biserica din răsărit și din apus nu s-a împotrivit ferm, nu a făcut totul pentru apărarea și salvarea oamenilor.

Acum, să ne exprimăm din toată puterea împotriva morții, împotriva tiraniei războiului, împotriva nedreptății.

În drumurile misionare pe care le facem, vedem pământul țării

încărcat de roade. Vedem țara îmbrăcată în haină nouă de sărbătoare, vedem orașele înflorite, vedem că toată țara este un șantier uriaș, vedem noile locuințe ale oamenilor, cartierele noi ale orașelor, casele frumoase ale satelor, școli, spitale, fabrici, uzine, hidrocentrale, biserici, biserici noi, construite în acești ani. Iată roadele păcii și ale muncii.

Acum să vedem ce ne oferă războiul.

Dacă zeul Marte ar lua frânele vieții în mâini, nu am mai vedea din avion o constelație jos, sate, orașe, ca niște mărgăritare strălucind luminate.

Ruine, morți, foamete, femei văduve, băbați schilavi, copii orfani, părinți rămași fără copii, — acestea sînt roadele unui război.

De aceea, orice efort depus pentru pace nu este lipsit de sens.

Nimeni nu poate rămâne indiferent, cînd se pune alternativa Pace sau Război, Viață sau Moarte.

Apelul pentru pace, al Frontului Democratiei și Unității Socialiste este un document care ne face tuturor o mare cinste. Este un act, care, asemenea unui monument, va rămîne în istorie.

Acest apel îl susținem, pentru că este apelul nostru al tuturor, apelul tuturor oamenilor de pe pământ, lucizi, drepti, care iubesc viața.

Omul cel nou întru Hristos

(Continuare din pag. 1)

2. Sărbătorind Nașterea Domnului la 25 decembrie, Biserica ne dă prilejul, în fiecare an, să re-memorăm evenimentul și să ne reimpresăm credința în Dumnezeu și în Fiul Său Iisus Hristos și așa, să ne facem vase vrednice de a primi Harul Duhului Sfânt prin care, precum spune cîntarea bisericească, „tot sufletul viază”. Totodată, Biserica ne povățuiește să nu rămînem spectatori din afară ai evenimentului, ci să redevenim și noi, ca și Pruncul născut, curați de păcate și eliberați de orice răutate, și să ne reinnoim simțirile și gîndirea, sau cum zice Sfîntul Apostol Pavel: „să ne înnoim în duhul minții noastre și să ne îmbrăcăm în omul cel nou, cel după Dumnezeu, zidit întru dreptate și în sîințenia adevărului” (Efeseni IV, 23—24).

Nașterea Domnului, amintirea ei în fiecare an, are rostul de a ne face chemarea dumnezeiască la propria noastră renaștere, la nașterea noastră din nou, căci scris este: „De nu se va naște cineva din nou, nu va putea să vadă Împărăția lui Dumnezeu” (Ioan II, 3).

Și cum oare ne mai putem naște din nou? Oare nu cumva ne cere Dumnezeu imposibilul? Nu cumva sîntem condamnați să nu vedem niciodată Împărăția lui Dumnezeu? Întrebarea i s-a pus și lui Iisus, de către un fariseu învățat și cuminte, pe nume Nicodim (Ioan III, 1—21), și nu i-a pus-o cu gînd de ispită, ci cu interes adevărat și sincer. Mîntuitorul, înainte de a-i răspunde, l-a avertizat că pentru a înțelege cum poate omul să se nască din nou, trebuie să se înscrie într-un alt sistem de gîndire decît cel obișnuit, anume în acela care presupune credința în Dumnezeu și în Fiul Unul Născut, în Fiul lui Dumnezeu cel intrupat, adică în El, în Iisus Hristos. De ce? Pentru că El s-a coborît din cer. Pentru că El a venit de la Tatăl. Pentru că răspunsul pe care îl poate da El la marile noastre întrebări e din sursă absolută, din sursa care știe tot adevărul, „căci Acela pe care l-a trimis Dumnezeu grăiește cuvintele lui Dumnezeu” (Ioan III, 34).

Se va putea deci renaște sufletește și va ajunge la lumina cunoștinței și la viața veșnică, la fericirea eternă, numai acela care va crede și va asculta învățăturile Lui, acela care va trăi potrivit cu îndrumările Lui. Cel ce nu va crede, nu va căpăta vreo pedeapsă ieșită din comun, spune Iisus (Ioan III, 18), fiindcă nici nu va fi nevoie: se va pedepsi singur. Rămînd în afara sistemului de gîndire revelat și recomandat de Iisus, adică refuzînd credința în Iisus care este „lumina ce a venit în lume” (Ioan III, 19), și „adevărul” (Ioan III, 33), se va plasa singur în întuneric, în afara adevărului.

Mîntuitorul îi încadrează în această categorie pe „cei ce fac fapte rele”: „Căci tot cel ce face fapte rele, urște lumina și nu vine la lumină, ca să nu se vădească faptele lui, pentru că sînt rele. Iar cel ce face adevărul, vine la lumină, ca să se vădească faptele sale, pentru că în Dumnezeu sînt lucrate” (Ioan III, 20—21).

A te naște din nou înseamnă a umbla în lumină, a nu te teme de lumină, a fi în adevăr, a spune adevărul și a lucra după adevăr, a nu fi sclavul întunericului și al minciunii: a te hotărî să faci

fapte bune. Omul faptelor bune este un om nou. Omul faptelor rele care, ascultînd chemarea lui Iisus, se decide să se lepede de omul cel vechi, trecînd de la faptele rele la faptele bune, acela s-a născut din nou. Așa explică această învățătură și Sfîntul Pavel în epistola sa către Efeseni: „Să lepădați chipul de viețuire din trecut, al omului celui vechi ... De aceea, lepădînd minciuna, spuneți fiecare aproapelui vostru adevărul pentru că sîntem membri unul altuia. De vă mîniați să nu greșiți: să nu vă apuce aslînșitul soarelui mîniosi. Cel ce a furat pînă acuma să nu mai fure, ci mai bine să muncească, făcînd cu mîinile sale lucruri folositoare, ca să aibă din ce da și celor ce au nevoie. Nici o vorbă putredă să nu iasă din gura voastră, ci numai cuvinte bune, pentru întărirea în credință, ca ele să aducă folos ascultătorilor ... și să ițiți unul cu altul buni și miloși; iertați-vă unul pe altul, după cum și Dumnezeu v-a iertat pe voi prin Hristos” (Efeseni IV, 22—32).

Chemarea nu se adresează tuturor. De ascultarea ei atîrnă viața noastră bună pe pămînt și viața noastră bună în eternitate. Căci ce e mai limpede pentru orice minte omenească, decît că omul corect, omul cinstit, omul care trăiește din munca lui, omul plin de respect pentru semenul său, omul încălzit de iubire de aproapele, e tot ce se poate fi mai cinstit și mai iubit la rîndul său și are parte de o viață tihnită, mulțumită, fericită, încă aici pe pămînt. E mai mult decît normal să fie tot așa și dincolo, în Împărăția lui Dumnezeu în care, pe rînd, cînd ni se va împlini sorocul, vom merge toți.

Să ne pregătim drept aceea, urmînd învățăturile Bisericii, urmînd Legea noastră strămoșească ortodoxă, în care au trăit și au murit liniștiți și împăcați toți înaintașii noștri. Cel ce uită sau se lasă de această „Lege”, devin „călcători de lege” (Iacov II, 9), după chiar cuvîntul Scripturii. Cine merge la împlinire, sau după „frații mincinoși” (Gal. II, 4), nu ajunge unde trebuie. Rătăcește.

De aceea poporul le și zice unora ca acestora „rătăciți”. Cine merge după rînduiala Bisericii, singura care propovăduiește adevărata învățătură, potrivit cu Sfînta Scriptură și Sfînta Tradiție, neschimbată de la Hristos pînă la noi, acela se va mîntui, căci scris este: „Și chiar de se luptă cineva, nu se încununează, dacă nu se luptă după lege” (II Timotei II, 5).

3. În anul acesta întîmpinăm sărbătoarea Nașterii Domnului și Anul Nou 1984 sub semnul aniversării a 65 de ani de la marele eveniment din viața Transilvaniei și a tuturor românilor, care a fost Marea Unire de la 1918. S-a împlinit atunci visul și speranța sutelor de generații care au trăit în așteptare, care au răbdat umilințe, care au luptat cu bărbăție, care au crezut în dreptatea ce va veni. S-a împlinit visul, realizat o clipă de Mihai Viteazul, stîns în fașă atunci, dar rămas ca un testament pentru toți urmașii. Toată moșia de altădată a strămoșilor daci, pe care s-a plămădit poporul român din daci și din romani, s-a văzut din nou adunată sub un singur nume, sub numele sfînt și adevărat, **România**. Ne-am amintit toți, cu acest prilej, de marii băbați ai neamului și ai ceasului de atunci, care au știut să chibzuiescă bine asupra momentului istoric și, prin

voința întregului popor, chemat să-și spună cuvîntul la Marea Adunare de la Alba Iulia, să hotărască **Unirea** și desăvîrșirea **Statului unitar român**.

Să ne amintim mereu de toți eroii, de toți cei care, prin veacuri, au ținut trează, în Transilvania și pe tot pămîntul românilor, conștiința românească, limba românească, dreptatea românească, setea de libertate și de unitate. Să ne amintim de toți cei care, luptîndu-se eroic, au suferit și unii și-au dat chiar viața pentru viitorul Patriei, lăsîndu-și numele în pomelnicul martirilor: Mihai Viteazul, Horia, Cloșca și Crișan, Avram Iancu, atîția **memorandiști** și mulți alții care au sfîințit cu suferințele și sîngele lor pămîntul Transilvaniei și unitatea Patriei.

Să ne amintim că și Biserica, cum se și cuvine, a fost la datorie în milenara istorie a luptei Transilvaniei pentru libertate și unire și că și la Alba Iulia au fost prezenți și reprezentanții noștri, ai preoților și ai credincioșilor, în pieptul cărora au bătut dintotdeauna inimii calde de români, iubitori de Patrie, precum bat inimile tuturor românilor. Să le urmărim și noi cei de azi exemplul, învălînd Patria cu iubirea noastră, apărînd **Unirea** cu gîndul, cu simțirea și cu fapta noastră, cu munca și cu dăruirea noastră pentru prezentul și viitorul ei liber și luminos.

4. Am sărbătorit cu entuziasm **Unirea** de la 1 decembrie 1918 și iată, am ajuns să întîmpinăm cu sănătate și marea sărbătoare a creștinătății, Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, prilej pentru noi toți de a ne naște din nou odată cu Pruncul Sfînt, de a ne dezbrăca de omul cel vechi și păcătos, și a ne îmbrăca în omul cel nou, făcîtor de fapte bune.

Peste cîteva zile vom serba și Anul Nou. Și acesta vine, potrivit cu tradițiile noastre românești, tot sub forma unui tînar. Cel vechi și îmbătrînit se metamorfozează subit, la miezul nopții dintre ani, într-un tînar frumos, viguros, sănătos, cu viitorul în față, cu noi puteri de muncă, cu noi planuri și idealuri, gata să ia totul de la început, cu forța și cu încrederea oricărui început.

Iată cum, și Crăciunul și Anul Nou, vin să ne însuflească sentimentul regenerării, al renașterii.

Amîndouă sărbătorile ne însuflă curaj și încredere și ne pregătesc pentru un nou ciclu de viață, în slujba căruia sîntem gata să punem toată puterea noastră de muncă, voința și inteligența noastră.

Nu mai să ne facă Dumnezeu parte de pace! Omul cel nou întru Hristos este înainte de orice, om al păcii, potrivit mesajului îngeresc, vestit de îngerii la Nașterea Domnului: „**Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace între oameni bunăvoire.**”

Crăciunul, izvor de bucurie și nădejde

(Continuare din pag. 1)

aproape de biserică în care ne rugăm. Dimineața ne uităm spre crater. Cînd fumeaga spuneam că s-a liniștit, cînd era în flăcări spuneam că s-a trezit și e în activitate.

În altarul bisericii era o singură icoană. (Biserica era luterană). Ea înfățișa pe Iisus Hristos, lucrată frumos în mozaic. La picioarele lui era înfățișat pămîntul Islandei cu crăpături și denivelări adînci, ca pe lună. Peste toată această înfățișare și mișcare a pămîntului era icoana Domnului nostru Iisus Hristos, dedesubtul căreia erau scrise cuvintele: „Bucurați-vă”, „Pace vouă”. Ca și cînd le spuneau celor ce veneau să se roage: „Nu vă temeți, sînt cu voi”. Și oamenii lucrau liniștiți, cu credință în purtarea de grijă a lui Dumnezeu și cu încredere în puterile lor.

Sărbătoarea Crăciunului din acest an ne apare ca un magnet care adună puterile noastre răvășite și gîndurile împrăștiate și ne dă liniștea și încrederea în viitor.

Cele dintii cuvinte pe care le-a spus îngerul păstorilor din noaptea sfîntă au fost: „Nu vă temeți. Iată, vă binevestesc vouă bucurie mare care va fi la tot poporul. Că vi s-a născut azi Mîntuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David” (Luca II, 10—11). Magii au venit și ei din depărtări și „s-au bucurat” cînd li s-a arătat din nou steaua.

Bucuria, este vestea cea nouă și binefăcătoare a Crăciunului. Bucuria că Dumnezeu nu a părăsit lumea, nu a lăsat-o la voia întîmplării, bucuria venirii Fiului lui Dumnezeu în lume. Ea ne îndumnezează despre iubirea lui Dumnezeu care ne ajută prin Iisus Hristos, să ne putem în-deplini rostul ce-l avem în viață și să dobîndim mîntuirea. Hristos a venit în lume, ca „lumina viață să aibă și mai multă să aibă” (Ioan X, 10). Acesta este scopul venirii lui Hristos în lume.

Oamenii din toate timpurile au avut și au lipsă de bucurie în toate cîmpurile de activitate. Bucuria ajută și întărește puterile sufletești. Credința în Hristos naște în suflet bucuria, liniștea și pacea.

În vremea încercărilor și necazurilor care apar în viață, credința dă putere de a le învin-

ge. Ea dă tărie sufletului să biruiască necazul și să-și făurească un viitor luminos. Ea dă vieții bucuria.

Domnul nostru Iisus Hristos a spus uncenilor Săi: „**In lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea.**” (Ioan XVI, 33). Cînd se aflau apostolii cu corabia pe valurile furtunoase ale lacului Ghenezaret Iisus le-a spus: „Nu vă temeți. **Eu sînt cu voi.**” Creștinismul nu este religia fricii, ci a bucuriei.

În aceste sărbători, în mod deosebit, să ascultăm chemarea la bucurie. Să ne bucurăm că ni s-a născut Mîntuitorul.

Apostolul Pavel îndemna pe creștinii din vremea lui, zicînd: „Bucurați-vă. Bucurați-vă pururea” (Filipeni IV, 4).

Același apostol vorbește însă și despre bucuria nădejzii, scriînd creștinilor din Roma: „Bucurați-vă în nădejde” (Rom. XII, 12).

Apropierea cerului de pămînt, prin intruparea Fiului lui Dumnezeu este și un izvor de nădejde. Adevărul religios pe care îl cunoaștem la Crăciun este acela că Dumnezeu nu a părăsit lumea, a venit în cursul istoriei și la oameni ca să le redea demnitatea de fii ai lui Dumnezeu și stăpînitori ai lumii, nu distrugătorii ei.

Proorocul Isaia a proorocit că Fecioara va naște un prunc, care se va numi Emanuel, ceea ce se înțuiește: „Cu noi este Dumnezeu” (Isaia VII, 14). Mesia a fost proorocit ca „**Domn al Păcii**”, deoarece prin jertfa de pe cruce ne-a împăcat cu Dumnezeu-Tatăl și a ridicat osînda morții veșnice, care apăsa neamul omenesc. Apostolul Pavel numește pe Iisus „**Pacea noastră**” (Efeseni II, 14).

De la venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu, izvoare de bucurie și nădejde darul dumnezeiesc care adapă toată făptura spre rodire de viață. De aici își are început nădejdea în purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care ne dă tărie în săvîrșirea binelui.

Este greșit să confundăm nădejdea cu resemnarea. Ele sînt două stări sufletești deosebite. Resemnarea înseamnă capitulare în fața răului, nădejdea înseamnă încredere în Dumnezeu și putere în biruirea răului. Apostolul Pavel ne dă o prezentare judicioasă a stă-

rilor sufletești prin care trece omul în timpul încercărilor.

El îndemnă pe creștinii spunînd: „Să ne lăudăm întru nădejdea slavei lui Dumnezeu, bineștiind că necazul aduce răbdare, răbdarea încercare și încercarea nădejde. Iar nădejdea nu rușinează, pentru că iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre prin Duhul Sfînt” (Rom. V, 2—5).

În psalmii lui David aflăm numeroase îndemnuri la nădejde. „Spre Tine, Doamne am nădăj-

duit, pleacă urechea Ta și mă mîntuiește. Că întărirea și scăparea mea ești Tu. Nu mă lepăda, în vremea necazului, Doamne, cînd va lipsi tăria mea. Dumnezeu meu spre ajutorul meu ia aminte. Eu pururea voi nădăjdui spre Tine și voi înmulți lauda Ta. Gura mea va vesti dreptatea Ta” (Ps. 70, v. 1, 2, 4, 10, 15).

Drept aceea, să înmulțim în aceste zile bucuria și nădejdea noastră în Domnul, nimănui să nu fim datori, decît cu iubire, să fim rîvnitori spre tot lucrul

bun, bine plăcut lui Dumnezeu și folositor oamenilor.

După cuvîntul apostolului Pavel, vă îndemnăm: „Bucurați-vă, desăvîrșiți-vă, mîngiați-vă, fiți uniți în cuget trăiți în pace și Dumnezeu dragostei și al păcii va fi cu voi” (II Cor. XIII, 11).

Colindul sfânt și bun...

COLINDIȚA

E. MONȚIA

1. Colindătu nu-i mai multă
Să trăiască cine-ascultă.
Sus la ceruri o-nălțăm
Și la gazde o-nchinăm.
2. O-nchinăm cu veselie
Și cu mare bucurie
C-am ajuns seara de Ajun
A bătrînului Crăciun.
3. Sus, mai sus V-am înălțat
Ce-am știut tot V-am cîntat.
Să rămîneți sănătoși
Sănătoși și bucueroși.
4. C-am ajuns ziua cea sfîntă
Cînd colindele se cîntă.
Sărbătoarea lui Hristos
Să vă fie de folos.

TOATĂ LEGEA CREȘTINEASCĂ

GHEORGHE ȘOIMA

1. Toată legea creștinească
Astăzi să se veselească.
C-o stea mare s-a ivit
Colo sus la Răsărit.
2. Și străluce cu tărie
Vestind mare bucurie,
Că veșnicul Dumnezeu
A trimis pe Fiul Său.
3. Mîntuirea se vestește
Precum steaua strălucește.
Că la sfîntul Răsărit
Întîi steaua s-a ivit.
4. Răsăritul cel de sus
S-a vestit și la Apus.
Și-n părțile lumii toate
Pînă colo-n mieznoapte.
5. Dă-ne la toți bucurie
Amin, Doamne, slavă Țiel!
La mulți ani s-aveți folos
De Nașterea lui Hristos!

Primii părtași ai bucuriei Betleemului

(Continuare din pag. 1)

În jurul pruncului „culcat în iesle”, totul părea simplu, nimic deosebit nu schimba atmosfera vieții familiale cînd la nașterea unui copil sînt de față părinții lui și intimității lor. Starea de fapt era totuși alta. Cel născut în Peștera din Betleem nu era din rîndul oamenilor; El era Dumnezeu întrupat, venit în lume pentru a împăca, prin jertfa Lui, pe om cu Dumnezeu și pentru a înlătura peretele despărțitor dintre oameni, așezat din pricina păcatului strămoșesc.

Ceea ce se relevă mai mult aici este taina sufletului Sfintei Fecioare Maria care a păstrat mereu vie mărturia și faptele petrecute cu nouă luni mai înainte, cînd a fost anunțată de Arhanghelul Gavriil care i s-a arătat la Nazaret zicîndu-i: „Bucură-te cea plină de har, Domnul este cu tine... Iată vei lua în pînăte și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus”.

Pentru ceilalți care se aflau în fața Pruncului Iisus circumstanțele se prezintă altfel. Chemarea ce li s-a făcut comporta în sine alte semnificații. Ei apar ca martori, ca vase alese în afirmarea venirii în lume a lui Iisus Hristos. Sfînta Fecioară Maria a participat direct la acest eveniment. Ea n-a fost simplă martoră a lui. Prin ea s-a împlinit evenimentul.

La bucuria nașterii Mîntuitorului ia parte și dreptul Iosif, logodnicul Sf. Maria, Iosif timplarul din Nazaret, prin care se adaugă alte adevăruri legate de pruncul Iisus. Lui îi aparține vrednicia de a ține în taină cele ce s-a întîmplat cu Sf. Maria, pe care avea de gînd cîndva s-o părăsească într-ascuns. „Nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-înă este de la Duhul Sfînt”, i-a zis ingerul. Om simplu, dar drept, Iosif a făcut după cum i-a poruncit lui ingerul Domnului și „a luat la el pe logodnica sa”. Puritatea sa sufletească se vede și prin aceea că a lăsat totul în seama lui Dumnezeu gîndind că El va descoperi la vremea lor cele ce sînt necunoscute de oameni.

Și iată că peste cetatea lui David se revarsă binecuvîntarea cerească cînd glasul Arhanghelului Gavriil se adresează unui grup de păstori: „Vă vestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că vi s-a născut azi Mîntuitor, care este Hristos-Domnul, în cetatea lui David... acolo veți găsi un prunc înfășat și culcat în iesle” (Luca 2, 10—12). Păstorii erau niște oameni simpli, „oamenii pămîntului”. Iisus, născîndu-se într-o peșteră săracă, i-a cîntit tocmai pe acești păstori primind din partea lor închinare. Ingerul, coborînd din cer, le-a vestit nașterea lui Hristos. Încredințîndu-se chiar să audă, și să vadă „mulțime de oaste cerească, lăudînd pe Dumnezeu și zicînd: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2, 14). Cuprinși de mirare și doritori să-l vadă pe Cel vestit de inger, păstorii s-au dus de grabă la Betleem găsînd acolo „pe Maria, și pe Iosif și pe Prunc culcat în iesle... și toți se mirau de cele ce păstorii istoriseau, despre Prunc” (Luca 2, 16—19).

La această împrejurare, cei de față formau suita acestui împărat, fără împărăție pămîntescă, venit în lume sub semnul nemărginitei umilințe și a dragostei Sale prin care creația toată a fost reînnoită și îndreptată către starea cea dintîi.

La 9 km de Betleem, la Ierusalim se afla o altă curte cu regele ei vremelnic din lumea aceasta, — Irod Idumeul, cu faptele lui pămîntești, gata oricînd să înăbușe dreptatea și viața supușilor săi. El căuta să-l omoare pe Iisus. Două curți, deci, cu totul deosebite; una străpînită de simplitate și neprihănire, alta de desfătare și tiranie.

La mărturiile ingerilor, la cele ale păstorilor se adaugă alte semne dumnezeiești. Magii de la Răsărit, înțelepții din Babilon, înțelegînd după steaua pe care au văzut-o că s-a născut un mare împărat în părțile Iudeii au plecat în căutarea lui. „Unde este regele Iudeilor, Cel ce s-a născut?”, se documentau, ca străini, magii îndată ce au ajuns,

după lunga lor drumeție, la Ierusalim. Mărturia lor era: „Am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să i ne închinăm” (Mt. 2, 2). Ca și păstorii, magii erau preocupați să-l găsească pe Prunc. Cu bucurie mare s-au închinat Lui, punîndu-i înainte daruri: aur, smirnă și tămîie.

Toți aceștia au înțeles, după semnele specifice fiecăruia, venirea lui Iisus Hristos.

Este vrednic de subliniat că Domnul nostru Iisus Hristos era așteptat ca Mîntuitor și Domn al păcii, cum dovedesc proorociile Vechiului Testament. Iar, la nașterea Lui, ingerii din ceruri Îl întîmpină cîntînd imnul măririi lui Dumnezeu în cele înalte, al păcii pe pămînt și cel al buneînvoinți între oameni.

Iisus Hristos, prin nașterea Sa a unit pe cei despărțiți, a înlăturat neînțelegerile dintre oameni, pe toți laolaltă i-a dus către împăcarea cu Dumnezeu. În epistolele sale, Sf. Apostol Pavel pune pacea adusă de Iisus drept temelie a lucrării de mîntuire a oamenilor. „Dumnezeu — zice apostolul — a binevoit ca, prin Fiul Său, pe toate cu Sine să le împăce” (Coloseni 1, 20). Prin venirea Sa, Iisus Hristos a vestit pace „celor de departe și celor de aproape, căci printru-Însul avem și unii și alții, apropiere către Tatăl” (Efes. 2, 17—18).

În acest fel s-a pogorît din cer Fiul lui Dumnezeu, venind pe pămînt ca om: „S-a smerit pe Sine, ascultător făcîndu-se pînă la moarte și încă moarte pe cruce” (Filip. , 6—8).

Dragostea lui Dumnezeu pentru om este mereu vie în viața oamenilor, păstrînd amintirea pogorîrii pe pămînt a lui Iisus Hristos, în chip de Prunc. „Taina cea din veac ascunsă”, devine descoperită prin vestirea ingerului: „Iată vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus”. Supunerea desăvîrșită a Maicii Domnului a dus la împlinirea planului dumnezeiesc, a deschis calea către Betleem, către vocea ingerului care vestește „bucurie pentru tot poporul... că s-a născut azi mîntuitor, — Hristos Domnul”.

Preoțimea din Eparhia Alba Iuliei sprijinitoare a acțiunilor pentru pace

Apelul pentru dezarmare și pace al Adunării reprezentanților organizațiilor de masă și obștești și ai celorlalte organizații componente ale Frontului Democratice și Unității Socialiste, din 20 septembrie 1983, a întrunit deplina adevărată a tuturor fiilor acestui popor.

În Episcopia de Alba Iulia, adunările pentru pace ale preoțimii au avut loc în orașele de reședință ale celor trei județe. Astfel Adunarea cu preoții din jud. Alba, cu protopopiatele Alba Iulia, Aiud și Cîmpeni a avut loc în ziua de 3 noiembrie 1983 în Catedrala Episcopală din Alba Iulia, desfășurîndu-se într-un cadru festiv, cu participarea a peste 250 de preoți.

P. S. Episcop Emilian a deschis lucrările adunării printr-o amplă cuvîntare în care a reliefat importanța păcii pentru viața și fericirea tuturor oamenilor. P. S. Sa s-a referit la sensul și importanța păcii, aducînd temeiuri scripturistice și patristice. În legătură cu atitudinea Bisericii noastre față de această problemă a păcii, P. S. Sa a spus: „În lucrarea sa în lume, Biserica noastră cheamă pe toți fiii săi să fie împlinitorii ai cuvîntului lui Dumnezeu, să apere pacea pentru fireasca trăire în liniște a oamenilor..., urmînd testamentul lăsat nouă de Mîntuitorul: „Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă” (In. 14, 27). Slujitorii Sfințelor altare și credincioșii ortodocși — a spus P. S. Sa — au datoria să-și aducă contribuția fiecare la locul de muncă, pentru apărarea și consolidarea păcii între oameni și popoare, pentru a fi împlinitorii ai cuvîntului Sf. Evangheliei care spune: „Fericii sînt făcătorii de pace că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema” (Mt. 5, 9).

S-a dat citire Apelului Frontului Democratice și Unității Socialiste din 20 sept. a.c., după care au luat cuvîntul cei trei protopopi din Alba Iulia, Aiud și Cîmpeni și un număr de 19 preoți. Fiecare dintre vorbitori și-a exprimat, în numele credincioșilor pe care-i păstorește, adevărată la Apelul F.D.U.S.

„Noi, slujitorii sfințelor altare — a arătat preotul Ionel Toada — Sălcia — ne dăm toată adevărată la Apelul pentru dezarmare și pace și în fruntea credincioșilor plecăm genunchii noștri alături de ei, rugîndu-ne fierbinte și stăruitor pentru pacea a toată lumea, avînd ca pildă grațioare pe înaintașii noștri”.

Din plenum adunării preoții prezenți au adoptat textul unei telegrame adresată Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele R.S. România și Președinte al Frontului Democratice și Unității Socialiste, din care spicuum următoarele cuvinte: „Conștiința de responsabilitate pe care o avem pentru menținerea vieții pe planeta noastră, noi episcopul locului și cei 250 de preoți din jud. Alba, adunați în Alba Iulia — oraș care a înscris o glorioasă pagină de istorie prin unirea lui Mihai Viteazul, loc al martiriului lui Horia Cloșca și Crișan, loc al măreței Uniri din 1918 și al împlinirilor din prezent... — ne exprimăm toată adevărată la recentul Apel pentru dezarmare și pace, cu încredințarea că vestind pacea și dezaprobînd războiul împlinim porunca Celui care este izvor și Domn al vieții, Iisus Hristos venit pe pămînt pentru ca lumea viață să aibă și mai multă să aibă”.

Adunarea pentru pace a clerului din jud. Mureș a avut loc în catedrala din Tg. Mureș în ziua de 10 noiembrie 1983, cu participarea celor peste 200 de preoți din protopopiatele Tg. Mureș, Reghin, Luduș și Sighișoara.

După oficierea Te-Deumului, P. S. Episcop Emilian a deschis și aici lucrările Adunării cu un cuvînt festiv în care a reliefat strădaniile poporului român, ale Bisericii străbune pentru pace și bună înțelegere între oameni.

S-a dat apoi citire Apelului Frontului Democratice și Unității Socialiste, după care au urmat

lucrările de cuvînt ale preoților exprimîndu-și cu toții pe deplin adevărată la Apel. „Noi preoții și credincioșii — a spus pr. George Oargă — Iernut — sprijinim cu hotărîre și consecvență inițiativele și acțiunile poporului nostru pentru pace în lume, atît pentru realismul și profundul lor umanism cît și pentru faptul că ele corespund credinței și învățăturii noastre creștine”. Preoții prezenți au adoptat apoi textul unei telegrame adresată Domnului Nicolae Ceaușescu în care s-a arătat rostul întrunirii tuturor preoților din jud. Mureș și angajamentul lor ca împreună cu credincioșii pe care-i păstoresc să contribuie la fărîngerea climatului de pace și bună înțelegere între oameni.

Adunarea pentru pace a clerului din jud. Harghita a avut loc în ziua de 15 noiembrie 1983, în municipiul Miercurea Ciuc.

După oficierea îndătinatului Te-Deum în Catedrala din Miercurea Ciuc, P. S. Episcop Emilian a rostit un vibrant cuvînt arătînd pericolul ce-l prezintă pentru omenire cursa înarmărilor care produce neliniște în viața omenirii, precum și eforturile care se depun pentru salvarea pacii, la care și Biserica și slujitorii ei sînt chemați împreună cu credincioșii să-și aducă aportul.

S-a dat și aici citire Apelului F.D.U.S. pentru dezarmare și pace, după care au luat cuvîntul un număr de 12 preoți exprimînd în numele lor și al credincioșilor pe care-i păstoresc adevărată la Apel. „Nu vrem să trăim sub amenințarea nimicirii — a declarat pr. Ilie Pinteau — Toplița. Avem copii și vrem să fie eliberați de frica morții. Avem o Biserică strămoșească, una și aceeași în toate timpurile și altare la care dorim să ne rugăm pentru pace. Avem o țară și vrem să muncim și să trăim în pace pentru propășirea ei”. Din plenum Adunării s-a adoptat o telegramă adresată Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele R. S. România, în care se subliniază că preoțimea și credincioșii Bisericii strămoșești de pe plaiurile județului Harghita unde trăiesc înfrății în muncă: români, maghiari, secui, sînt alături de toți cei care au îmbrățișat îndemnul conducătorului iubit, la pace.

În incheierea acestor întruniri ale preoțimii Eparhiei, în ziua de 20 noiembrie 1983, la Centrul Eparhial, s-au desfășurat lucrările Adunării Eparhiale.

După Te-Deumul oficiat în sobor în Catedrala din Alba Iulia, a început prima parte a lucrărilor Adunării Eparhiale, care s-au axat asupra problemei dezarmării și păcii.

După cuvîntul de deschidere al P. S. Episcop Emilian, s-a citit Apelul F.D.U.S.

Dintre preoții și mireni delegați au luat cuvîntul P. C. Prot. Ioan Boian — Sighișoara, P. C. Prot. Aurel Sămărghitan — Tg. Mureș, P. C. Prot. Dumitru Gherman — Miercurea Ciuc, P. C. Prot. Viorel Porcar — Alba Iulia, D-I Dr. Traian Mărza — Alba Iulia, P. C. Prot. Ilie Damian — Reghin, P. C. Prot. Liviu Silvășan — Aiud, D-I Ioan Hațegan — Tîrnăveni, P. C. Prot. Gh. Benchea — Cîmpeni, D-I Dr. Ioan Berciu — Alba Iulia și P. C. Pr. Gh. Cîmpean — Bozias, exprimîndu-și adevărată la Apelul F.D.U.S.

Din plenum Adunării Eparhiale s-a trimis o telegramă de adevărată la Apel, Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu, în care se spune: „În calitate noastră de slujitori ai altarelor străbune, Vă asigurăm Domnule Președinte că vom fi alături de Dvs. în realizarea nobilelor idealuri ale păcii, folosind cu pricepere căile și mijloacele specifice ce ne stau la îndemînă în misiunea noastră de slujitori ai păcii”.

S-au trimis de asemenea Mesaje către O.N.U., Ambasadelor U.R.S.S. și S.U.A., precum și unor Ambasade din București ale țărilor europene.

Pr. Nicolae Bolea

PENTRU PACE

Sîmbătă, 19 noiembrie 1983, la Centrul arhiepiscopesc Sibiu a avut loc, sub conducerea I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, Consiliul eparhial, în cadrul căruia, după rezolvarea unor probleme curente, s-au prezentat rapoartele generale pe anul 1983 ale celor trei secții: bisericească — cons. M. Sămărghitan; culturală — cons. Gh. Papuc și economică — cons. Dan Dumitru.

A doua zi, Duminică, 20 noiembrie 1983, a avut loc Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului care — după oficierea Sf. Liturghii, în prima parte, la care a participat și personalul de la Centrul arhiepiscopesc — a dezbătut Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste din 20 septembrie 1983.

Dezbaterile au fost deschise printr-o documentată cuvîntare rostită de I.P.S. Mitropolit Antonie, care a făcut o prezentare a situației internaționale actuale extrem de grave, datorită uriașei acumulări de arme, îndeosebi atomice, apreciind că a sosit momentul ca toți oamenii de bine să se încadreze în marea armată a luptătorilor pentru pace, pentru tot ceea ce este frumos și bun.

Au luat cuvîntul deputați eparhiali și alte persoane prezente și anume: Arhid. C. Voicu, arhid. D. Dan, arhim. V. Tohăneanu (M-rea Brîncoveanu), prot. R. Zaharie (Făgăraș), prot. I. Găban (Medias), I. Morar (Sibiu), A. Deji (Făgăraș), A. Șampu (Cîncșor, prot. Făgăraș), S. Dascălu (Or. Victoria), I. Garbiș (Brașov), I. Olteanu (Covasna), C. Botea (Holbav, prot. Brașov) și V. Silivășan (tipografia eparhială Sibiu).

Toți vorbitorii au mărturisit dorința fierbinte de pace a clerului și credincioșilor pe care îi reprezintă în Adunarea eparhială, exprimînd totodată adevărată deplină față de Apelul pentru dezarmare și pace, față de întreaga politică dusă cu fermitate de țara noastră pentru apărarea păcii, ceea ce s-a concretizat și în telegrama trimisă Președintelui țării noastre, Domnul Nicolae Ceaușescu.

Din plenul adunării s-au trimis de asemenea scrisori Ambasadei Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice și Ambasadei Statelor Unite ale Americii la București, precum și mesaje Organizației Națiunilor Unite, New-York, și ambasadelor unor țări europene acreditate la București, pe al căror teritoriu urmează să se amplaseze rachete nucleare, scrisori și mesaje prin care s-a cerut să se facă totul pentru reușita tratativelor de la Geneva, pentru preîntîmpinarea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa și pentru retragerea și distrugerea celor existente.

În partea a doua a Adunării eparhiale au fost prezentate rapoartele, de către raportorii celor trei comisii: bisericească, prot. Gr. Cernea; culturală — prot. P. Boieriu și economică — d-l. I. Georgescu, care au redat pe scurt activitatea bogată desfășurată în anul 1983 în Arhiepiscopia Sibiului, pe toate planurile și la toate nivelurile, rapoarte care au fost aprobate ca de altfel toate documentele care au fost prezentate la această sesiune a Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului.

Arhid. Gh. Papuc

ECOUL

Apelului pentru dezarmare și pace al Adunării reprezentanților organizațiilor de masă și obștești și ai celorlalte organizații componente ale Frontului Democrației și Unității Socialiste în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului

Apelul pentru dezarmare și pace, lansat la 20 septembrie 1983 de Frontul Democrației și Unității Socialiste, a avut un larg ecou în rîndul clerului și credincioșilor Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, fiind citit în adunări preoțești festive, unde preoțimea noastră și-a manifestat plener, sincera și totală adevărată față de inițiativele de pace ale Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu.

Preoții din cele două protopopiate ale eparhiei, în frunte cu PP. CC. Protopopi, s-au grupat în trei centre, pe județe astfel:

— la 27 octombrie a.c., protopopiatele Bistrița (Protopop Simeon Creța) și Năsăud (protopop Spiridon Suliciu), în biserica „Sf. Ierarh Nicolae” din Năsăud; la 3 noiembrie a.c., protopopiatele Baia Mare (Protopop Gavril Mociran), Sighetu Marmăției (Protopop Mihai Opreșanu) și Tg. Lăpuș (Protopop Ioan Ciceu), în Catedrala ortodoxă din Baia Mare; la 10 noiembrie a.c., protopopiatele Cluj (Protopop Traian Man), Dej (Protopop Teofil Herineanu), Hue-din (Protopop Nicolae Petru) și Turda (Protopop Alexandru Spinciu), în biserica „Schimbarea la Față” din municipiul Cluj-Napoca; la 11 noiembrie a.c., întrunirea festivă a Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, iar la 27 noiembrie 1983, festiva manifestare a Adunării eparhiale.

Toate aceste adunări preoțești festive au fost prezidate de Înalta Prea Sfințitul Arhiepiscop Teofil Herineanu. La adunarea preoțimii din județul Cluj, la întrunirea de la Seminarul Teologic și la cea a Adunării eparhiale, a participat și Prea Sfințitul Episcop-vicar Justinian Chira Maramureșanul.

După deschiderea acestor întruniri festive, s-a dat citire Apelului pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste.

A urmat cuvîntul Înalta Prea Sfințitul Arhiepiscop Teofil. La adunarea solemnă a preoților din județul Cluj a vorbit și Prea Sfințitul Episcop-vicar Justinian Chira Maramureșanul. Au luat cuvîntul toți PP. CC. Protopopi, precum și numeroși preoți din toate cele nouă protopopiate ale arhiepiscopiei.

În cuvîntarea rostită la adunările preoțești din județele Cluj și Maramureș, I.P.S. Arhiepiscop Teofil a spus, între altele: „Faptul că apărarea păcii, soluționarea problemelor litigioase dintre state pe calea tratativelor, dezarmarea generală, lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice în lume sînt principii fundamentale ale politicii externe a României, principii de o înaltă omenie și conștiință, ce pot fi confirmate de cele mai riguroase norme ale dreptului și moralei creștine, face ca Biserica noastră să participe alături de întregul popor român la realizarea acestor nobile idealuri umanitare, fără teama de a se găsi într-o angajare străină de spiritul învățării sale de credință.”

„Pacea — a precizat I.P.S. Sa — este un mesaj permanent al Evangheliei.” De aceea, „Biserica noastră slujește pacea, o propovăduiește cu osîrdie sfîntă, se roagă pentru ea cu căldură.”

Dat fiind pericolul care amenință lumea de azi prin deteriorarea relațiilor internaționale, slăbirea încrederii între state și angajarea marilor puteri într-o cursă a înarmării fără precedent, I.P.S. Sa a arătat că fiii Bisericii Ortodoxe Române — ierarhi, cler și credincioși — își dau seama de responsabilitatea care apasă asupra tuturor oamenilor și de aceea,

în unanimitate, ei „sprijină cu sinceritate și hotărîre inițiativele și hotărîrile poporului român pe calea dezarmării și păcii, își exprimă adevărată totală pentru transpunerea în viață a ideilor luminoase exprimate în Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste și se angajează să slujească — prin muncă și rugăciune — cauza sfîntă a păcii.”

P.S. Justinian Maramureșanul a spus cu același prilej al adunării preoțești de la Cluj-Napoca din data de 10 noiembrie a.c., următoarele:

„Rațiunea existenței noastre ca și creștini este pacea. Dorința noastră supremă este să se realizeze pe pămînt programul vestit de solii cerului, cînd s-a născut între noi Iisus Hristos, „Domnul Păcii”. P.S. Sa a încheiat: „Nimeni nu poate rămîne indiferent cînd se pune alternativa: Pace sau război, viață sau moarte. Apelul pentru pace al Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu, este un document care ne face tuturor o mare cinste. Este un act care, asemenea unui monument, va rămîne în istorie. Acest Apel îl susținem pentru că este apelul nostru al tuturor, apelul tuturor oamenilor de pe pămînt, lucizi, drepti, care iubesc pacea.”

Din plenul Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului au putut fi auzite aceleași ecouri favorabile păcii.

„Sîntem bucuroși și fericiți — a spus I.P.S. Sa — să răspundem cu întreagă adevărată noastră la această mobilizare a tuturor iubitorilor de viață și pace, de libertate și de obștească propășire. Sîntem gata să îmbrățișăm toate acțiunile concrete ce se vor întreprinde în folosul cauzei salvării vieții și păcii generale, în țara noastră și pretutindeni pe continentele Terrei. Sîntem profund recunoscători că avem astăzi acest prilej de a ne manifesta plener voința noastră de pace, care de fapt este voia lui Dumnezeu, pe care Sfînta noastră Biserică o vestește în lume de veacuri.”

Din luările de cuvînt ale celorlalți vorbitori s-au desprins idei ca acestea: „Pacea este elementul de înfrățire a popoarelor și temelia ordinii sociale și a progresului. Războiul este crimă împotriva umanității. Pentru creștini, pacea este un dar dumnezeiesc, ce se cere nu numai dorit ci și cîntat, iar odată obținut să fie păstrat. Sfînta Scriptură este cartea păcii iar Sfîntii Părinți — mari apologeti ai ei. Poporul român este, prin vocație — un popor făuritor de pace. Izvorit dintr-o apreciere lucidă și realistă a situației din lumea de azi, Apelul pentru dezarmare și pace, lansat de Frontul Democrației și Unității Socialiste la 20 septembrie 1983, stimulează în noi toți voința de pace și hotărîrea de a contribui, prin toate mijloacele, la păstrarea și apărarea ei.”

Din plenul adunărilor respective s-au trimis telegrama Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România precum și alte telegrama adresate O.N.U., Ambasadelor U.R.S.S. și S.U.A., precum și unor Ambasade din București ale țărilor europene.

Pr. Ioan Baciu

Semnalăm... Semnalăm...

● Pornind de la un studiu al lui Romulus Vulcănescu privitor la coloana cerului, Al. Tănase scrie el însuși în Magazin (nr. 50, 10 decembrie 1983, p. 4) despre COLOANA CERULUI, sub genericul: „O istorie a culturii în capodopere”. Dintre succedanele Coloanei cerului, se oprește la Troița care, datorită artei cioplitorilor în piatră și în lemn, „ajunge la... nivelul capodoperelor artei populare, adevărate implantări de frumusețe artistică în spațiul unei geografii spirituale din care lipsește acel tip de monumentalitate în ample și strivitoare volume spațiale; ele sînt întruchipări ale unui tip de monumente mai generoase, interiorizate la scară umană, reclamînd o atitudine spirituală rațional-afectivă, condensînd în proporțiile lor familiare o imensă doză de gînd arzător și sensibilitate a unui popor pentru care valorile dragostei, ale adevărului și frumuseții fac parte din însăși ființa noastră spirituală, din modul autentic al omului român de a fi și de a simți!”

Autorul arată și faptul că iconografia bizantină a Troițelor realizează funcția lor artistică și, în general, „ele atestă convingător maturitatea artistică a sculpturii și picturii populare... din care s-a plămădit și geniul lui Brîncuși și a deschis un drum de glorie către coloana fără sfîrșit!”

Spre înfînit, sufletele alese trec și printr-o ingenunchere de o clipă în fața unei Troițe, la o răscruce de drumuri românești...

● Ce frumoase poeme românești publică Luceafărul (nr. 49, 10 decembrie 1983) sub semnătura lui Liviu Damian, mare poet din R.S.S. Moldovenească!

● În același număr din Luceafărul, Dumitru Zane pune la punct problema descoperitorului manuscriselor de la Dragomirna despre care a scris Dan Zamfirescu în aceeași revistă (nr. 31—32—34 1983), atribuind descoperirea lui Ivan Iufo. Adevăratul descoperitor: ieromonahul Antonie Plămădeală, în anul 1954. Precum ca să se știe!

● Lidia Stăniloae a publicat un nou volum de versuri la editura Cartea Românească, intitulat LOCUL UNDE AȘTEPTĂ. Poezie de bună calitate.

● Două cărți noi de Nicolae Stoicescu, una la editura Academiei Republicii Socialiste România: UNITATEA ROMÂNILOR ÎN EVUL MEDIU, și alta la Editura Științifică și Enciclopedică: THE CONTINUITY OF THE ROMANIAN PEOPLE, ambele din anul 1983, fac încă odată dovada competenței și erudiției autorului lor.

O descoperire fără pereche

● Lupta pentru înțietate a textelor în limba română intră într-o nouă fază. Scrisoarea lui Neacșu a intrat o vreme în competiție cu așa numitul Codice de la Ieud, Neacșu menținîndu-și pînă acum prioritatea. Acum a apărut un nou concurent: CODEXUL RAHONCZI, redactat, probabil în secolele XII—XIII. Viorica Enăchiuc-Mihai îl cercetează cu răbdare și pricepe și rezultatele sînt cel puțin surprinzătoare, deși cuvîntul uluitoare n-ar fi nici el prea îndrăzneț. (Vezi Anale de Istorie, XXIX, nr. 6, 1983, p. 104—116). CODEXUL RAHONCZI se află în arhivele Academiei de Științe a Republicii Populare Ungare, la cota A 1 173 II. Are 448 de pagini și e scris într-o limbă necunoscută, pînă în prezent nedescifrată de nimeni. Viorica Enăchiuc-Mihai a identificat 150 de caractere (litere), ceea ce depășește tot ceea ce se cunoștea pînă acum în materie de alfabete. Dar cercetătoarea noastră a făcut și cîțiva pași mai departe, pe care i-am putea numi fără nici o rezervă uriași. Ea a stabilit că textul a fost redactat în Valahia, în sec. XII—XIII, într-o minăstire care ar fi putut fi în comuna Corbi, satul Jghiaburi, județul Argeș, iar limba lui este limba latină vulgară.

Cîteva concluzii se impun de la sine: în bisericile vechi românești s-a folosit limba latină vulgară pînă în secolele XII—XIII; strămoșii noștri din acea vreme nu numai că vorbeau latinește, ci și scriau în limba lor.

Codexul vorbește despre îndatorirea celor ajunși la majorat de a face un jurămint că vor apăra și păstra credința ortodoxă. Tinerii depuneau jurămintul în fața crucii. Ei se obligau de „a nu primi miturile Blahe”, ceea ce poate indica o luptă încă vie cu niscaiva rămășițe din credințele antice, păgîne, poate rămase sub forma unor superstiții, cum au ajuns unele și pînă la noi.

Lupta pentru puritatea credinței ortodoxe era condusă bineînțeles de preoți. Aceștia erau preocupați și de întărirea autorității voievodului în rîndul credincioșilor. Codicele se și referă la un astfel de voievod, numit Vlad care era cinstit și pentru că avea învățătură și era ctitor de biserică!

Codexul amintește la un moment dat de o eclipsă totală de soare; izvoarele bizantine consemnează o astfel de eclipsă vizibilă la Dunăre, în anul 1090!

Autoarea a mai descifrat în textul Codexului și faptul că, în afară de sprijinirea religiei creștine ortodoxe, statul vlah, cîrmuit atunci de Vlad, sprijinea și dezvoltarea științelor, a matematicii, a astronomiei, etc., care se învățau în minăstiri.

Iată că încep să se lumineze și epoci din istoria noastră socotite iremediabil întunecate. Vom reconstitui oare într-o zi limba strămoșilor noștri, în etapele ei de devenire și formare, în așa fel încît să putem coborî prin acestea pînă la limba dacilor și a romanilor care s-au înrîit pe vatra care se va numi apoi românească? Nimic nu e imposibil. Deocamdată, pentru secolele XII—XIII cercetătoarea Codexului promite descifrarea lui în continuare și e sigur că vor mai ieși încă la iveală știri noi și importante. De altfel, oricum ar fi ele, sînt senzaționale pentru că sînt, deocamdată, unicele.

Să venerăm memoria celui învățat călugăr ortodox valah din sec. XII—XIII care a scris această cronică. Ea îl trece acum pe primul loc, ca scriitor român, în limba poate cultă a vremii lui, latina vulgară, transpusă în scris prin caractere care, chiar dacă țin de vreun capriciu de savant, deși ar putea să fie motivate de anumite circumstanțe istorice, ar trebui să-i mobilizeze totuși pe toți savanții vremii noastre, lingviști, filologi, literați, ca să elucideze așa cum se cuvine tainele acestui Codex. S-ar putea ca el să ascundă multă istorie românească.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Făgărașanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Prof. Dr. Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechiel Oancea; corector: Pr. Vartolomeu Constantinescu.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.